

Přehled obsahu

	str.	m. č.	
Předmluva ke čtvrtému vydání	V		
O autorech	XI		
Autoři jednotlivých kapitol	XIII		
Obsah	XIX		
Základní literatura	XLV		
Seznam použitých zkratk	XLVII		
Část první. Východiska			
Kapitola 1. Historie a vývoj evropské integrace	3	1	
Část druhá. Základy Evropské unie			
Hlava I. Podstata EU a evropského práva			45
Kapitola 2. Pojem evropského práva a koncepce EU	45	78	
Kapitola 3. Členství	65	134	
Kapitola 4. Pravomoci Evropské unie a odpovědnost za jejich překročení	82	180	
Hlava II. Evropa občanů	107		
Kapitola 5. Občanství Unie	107	233	
Kapitola 6. Ochrana lidských práv a právní společenství	114	246	
Hlava III. Institucionální systém	145		
Kapitola 7. Základní orgány	145	312	
Kapitola 8. Další unijní instituce	187	404	
Kapitola 9. Rozpočet Unie a společné otázky fungování unijních institucí	210	452	

	str.	m. č.
Hlava IV. Systém evropského práva	232	
Kapitola 10. Prameny evropského práva.....	232	487
Kapitola 11. Tvorba evropského práva.....	257	538
Kapitola 12. Povaha a postavení evropského práva	297	616
Kapitola 13. Uskutečňování evropského práva	332	676
Hlava V. Soudnictví a právní ochrana	346	
Kapitola 14. Základy evropského soudnictví	346	702
Kapitola 15. Zásady řízení a procesní instituty	354	720
Kapitola 16. Jednotlivé druhy řízení	367	746
 Část třetí. Hmotné právo ES		
Hlava VI. Základy vnitřního trhu	402	
Kapitola 17. Pojem vnitřního trhu, obecné otázky základních svobod	402	818
Kapitola 18. Volný pohyb zboží	432	905
Kapitola 19. Volný pohyb pracovníků.....	451	974
Kapitola 20. Svoboda podnikání (usazování).....	467	1025
Kapitola 21. Volný pohyb služeb.....	478	1062
Kapitola 22. Volný pohyb kapitálu a plateb.....	493	1110
Hlava VII. Společná pravidla vnitřního trhu	509	
Kapitola 23. Soutěž.....	509	1154
Kapitola 24. Daně	586	1398
Kapitola 25. Evropské soukromé právo.....	596	1423
Hlava VIII. Společné politiky	645	
Kapitola 26. Prostor svobody, bezpečnosti a práva	645	1538
Kapitola 27. Hospodářská a měnová unie	663	1584
Kapitola 28. Zemědělská politika	683	1619
Kapitola 29. Dopravní politika	690	1630
Kapitola 30. Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti	696	1642
Kapitola 31. Sociální politika a pracovní právo	700	1649
Kapitola 32. Energetická politika	726	1709
Kapitola 33. Průmyslová politika	732	1723
Kapitola 34. Transevropské sítě.....	734	1730
Kapitola 35. Životní prostředí.....	739	1740
Kapitola 36. Ochrana spotřebitele	749	1765

	str.	m. č.
Hlava IV. Systém evropského práva	231	487
Kapitola 10. Prameny evropského práva.....	231	487
10.1 Pojem a přehled pramenů evropského práva	231	487
10.1.1 Prameny evropského práva. Přehled	231	487
10.1.2 Základní pojmy	232	489
10.2 Výklad evropského práva	234	491
10.3 Primární právo a prameny práva rovnocenné primárnímu právu	241	508
10.4 Sekundární právo	245	515
10.4.1 Obecné otázky	245	515
10.4.2 Druhy právních aktů (pramenů) sekundárního práva	247	518
10.5 Prameny evropského práva sui generis	252	528
10.6 Prameny předlisabonského unijního práva	256	537
Kapitola 11. Tvorba evropského práva.....	257	538
11.1 Cíle a obsah normotvorby	257	538
11.2 Tvorba primárního práva	258	540
11.2.1 Pojem a vývoj	258	540
11.2.2 Řádný postup pro přijímání změn	259	543
11.2.3 Zjednodušený postup při přijímání materiálních změn (čl. 48/6 SEU)	261	547
11.2.4 Zjednodušený postup pro přijímání procesních změn (čl. 48/7 SEU)	261	548
11.3 Tvorba sekundárního práva	262	549
11.3.1 Legislativní proces. Pojem. Vývoj	262	550
11.3.3 Legislativní iniciativa	265	556
11.3.4 Koncepce legislativního procesu, zásada subsidiarity a ingerence národních parlamentů	265	558
11.3.5 Přijímání legislativních aktů	267	560
11.3.6 Přijímání nelegislativních aktů	270	567
11.3.7 Přijímání doporučení	272	573
11.3.8 Normotvorba v rámci SZBP	272	574
11.3.9 Uveřejnění a vstup v platnost	272	575
11.4 Harmonizace práva členských států	273	578
11.4.1 Význam sblížování práva z hlediska cílů integrace	273	578
11.4.2 Vývoj harmonizační potřeby	277	583
11.4.2.1 Původní koncepce.....	277	583
11.4.2.2 „Nový přístup“.....	277	584
11.4.2.3 Další vývoj.....	278	587
11.4.2.4 Zhodnocení významu změn koncepce.....	279	588
11.4.3 Harmonizační pravomoc a její meze	281	592
11.4.3.1 Obecná pravomoc k harmonizaci.....	282	593
11.4.3.2 Zvláštní harmonizační pravomoc.....	284	597

	str.	m. č.
11.4.3.3 Náhradní harmonizační pravomoc	285	598
11.4.3.4 Spory o pravomoc	286	599
11.4.4 Metody harmonizace práva	287	600
11.4.5 Druhy (právní formy) harmonizačních opatření	288	601
11.4.6 Legislativní postupy pro harmonizaci	291	606
11.4.7 Přehled oblastí harmonizovaného práva	293	608
11.4.7.1 Obecné otázky	293	608
11.4.7.2 Příklady	295	611
Kapitola 12. Povaha a postavení evropského práva	297	616
12.1 Potřeba vymezení	297	616
12.2 Základ poměru evropského práva k právu vnitrostátnímu ..	298	618
12.2.1 Autonomie evropského práva	298	618
12.2.1.1 Přístupy k řešení	298	618
12.2.1.2 Předpoklady autonomie	301	623
12.2.2 Specifické rozdíly oproti právu mezinárodnímu	303	625
12.3 Evropské právo jako součást práva aplikovatelného v členských státech	305	633
12.3.1 Význam vlastních zásad pro aplikaci	305	633
12.3.2 Zásada přímého účinku (použitelnosti) evropského práva	306	634
12.3.2.1 Závaznost pro národní orgány	306	635
12.3.2.2 Uplatnitelnost práva jednotlivcem	307	636
12.3.2.3 Druhy přímého účinku	308	638
12.3.2.4 Podmínky přímého účinku	310	642
12.3.2.5 Další evropské právní normy s přímým účinkem	312	643
12.3.3 Nepřímý účinek	315	647
12.3.4 Přednost evropského práva	316	650
12.3.4.1 Důvody přednosti	316	650
12.3.4.2 Důsledky přednosti	317	652
12.3.4.3 Výjimky ze zásady přednosti	319	657
12.3.4.4 Zásada přednosti v judikatuře národních soudů	320	660
12.3.5 Odpovědnost státu za škodu	322	662
12.3.5.1 Důvody jejího zavedení	322	662
12.3.5.2 Podmínky odpovědnosti	324	665
12.3.6 Procesní podmínky vnitrostátní závaznosti evropského práva	325	666
12.3.7 Odlišné postavení závazků v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky	326	667
12.3.7.1 Vývojové anomálie práva tzv. druhého a třetího pilíře... ..	326	667
12.3.7.2 Povaha práva v oblasti SZBP	327	669
12.3.7.3 Institucionální změna jediným východiskem	328	671
12.4 Závaznost evropského práva	329	672
12.5 Platnost evropského práva	330	674

	str.	m. č.
Kapitola 13. Uskutečňování evropského práva		
(výkonná pravomoc, evropské správní právo)	332	676
13.1 Pojem uskutečňování evropského práva	332	676
13.1.1 Pojem a cíl. Přímé a nepřímé uskutečňování práva.		
Vynucování (výkon) práva	332	676
13.1.2 Přímé (centralizované) uskutečňování práva	334	680
13.1.3 Nepřímé (decentralizované) uskutečňování	335	681
13.1.4 Podmínky evropského práva pro decentralizované		
uskutečňování evropského práva	336	683
13.1.5 Smíšené uskutečňování	337	686
13.2.1 Pojem sankce v evropském právu	337	687
13.2.2 Sankce proti členským státům	338	690
13.3 Sankce proti jednotlivcům	341	698
13.4 Výkon unijních rozhodnutí vůči jednotlivcům	341	699
Hlava V. Soudnictví a právní ochrana	345	702
Kapitola 14. Základy evropského soudnictví	345	702
14.1 Funkce evropského soudnictví	345	702
14.2 Právní úprava, její vývoj	346	704
14.3 Úkoly a charakter evropského soudnictví	348	707
14.3.1 Úkoly Evropského soudního dvora (viz též 7.5)	348	707
14.3.2 Charakter Evropského soudního dvora		
a dalších soudních institucí	349	709
14.3.2.1 Ústavní soudnictví	350	710
14.3.2.2 Správní soudnictví	350	711
14.3.2.3 Civilní soudnictví	350	712
14.3.2.4 Mezinárodní arbitráž	350	713
14.4 Struktura evropského soudnictví	350	714
14.4.1 Struktura soudních instancí	351	715
14.4.2 Pravomoci jednotlivých soudních instancí	351	716
14.4.3 Dělbá příslušnosti (pravomoci) mezi Soudním dvorem ...	352	718
14.4.4 Koooperační vztah mezi evropskými soudy		
a soudy členských států.....	353	719
Kapitola 15. Zásady řízení a procesní instituty	354	720
15.1 Zásady řízení	354	720
15.1.1 Úvod	354	720
15.1.2 Dispoziční zásada	354	721
15.1.3 Zásada projednací a zásada vyšetřovací	355	722
15.1.4 Zásada koncentrace	355	723
15.1.5 Zásady ústnosti a bezprostřednosti (přímosti)	355	724
15.1.6 Zásada veřejnosti	356	725
15.1.7 Zásada řádného řízení („fair trial“)	356	726

	str.	m. č.
15.2 Procesní instituty	357	727
15.2.1 Strany řízení	357	727
15.2.1.1 Společenství ve sporu	357	727
15.2.1.2 Vedlejší účastenství.....	357	728
15.2.2 Procesní úkony stran	357	729
15.2.2.1 Kumulace žalobních nároků. Spojení a vyloučení věcí..	357	729
15.2.2.2 Změna žaloby a zpětvzetí žaloby.....	358	730
15.2.3 Úkony soudu	358	731
15.2.4 Zástupci stran. Povinné zastoupení	359	732
15.2.5 Jazykový režim	359	733
15.2.6 Náklady řízení	359	734
15.2.7 Procesní lhůty	360	735
15.2.8 Řízení v prvním stupni, formy řízení	360	736
15.2.8.1 Písemná část řízení (písemné řízení)	360	736
15.2.8.2 Ústní část řízení	362	737
15.2.8.3 Řízení o předběžném opatření	362	738
15.2.8.4 Kontumační rozsudek (rozhodování pro zmeškání)	363	739
15.2.8.5 Dokazování	364	740
15.2.9 Soudní rozhodnutí	364	741
15.2.10 Výklad rozsudku	365	742
15.2.11 Opravné prostředky a prostředky právní ochrany	365	743
15.2.11.1 Úvod.....	365	743
15.2.11.2 Řádné opravné prostředky	365	744
15.2.11.3 Mimořádný opravný prostředek (odpor třetího)	366	745
15.2.11.4 Obnova řízení.....	367	746
Kapitola 16. Jednotlivé druhy řízení.....	367	747
16.1 Přehled druhů žalob a řízení	367	747
16.2 Řízení o porušení Smluv	368	748
16.2.1 Obecný úvod, předmět a cíl řízení	368	749
16.2.2 Oprávnění k žalobě	369	750
16.2.3 Příslušnost	369	750
16.2.4 Průběh předběžných řízení	369	751
16.2.4.1 Obligatorní řízení zahájené Komisí podle čl. 258 SFEU.....	369	751
16.2.4.2 Předběžné řízení zahájené členským státem podle čl. 259 SFEU.....	370	752
16.2.5 Žaloba a řízení u Soudu	371	753
16.2.6 Řízení o podporách proti členským státům	373	757
16.2.7 Další řízení proti členským státům	374	758
16.3 Řízení o žalobě na neplatnost	374	759
16.3.1 Právní základy, podstata a význam	374	759
16.3.2 Podmínky řízení a strany řízení	375	760
16.3.2.1 Příslušnost.....	375	760

	str.	m. č.
16.3.2.2 Žalobci	375	761
16.3.2.3 Žalovaní	376	762
16.3.2.4 Předmět žaloby	376	763
16.3.2.5 Přípustnost žaloby a právní zájem	377	764
16.3.2.6 Lhůta k žalobě	377	766
16.3.2.7 Důvody žaloby	378	767
16.3.3 Rozhodnutí Soudu a právní účinky	379	772
16.3.4 Řízení o práva z duševního vlastnictví	380	773
16.4 Řízení o žalobě na nečinnost	380	774
16.4.1 Právní úprava, podstata a význam	380	774
16.4.2 Podmínky řízení a strany řízení	380	775
16.4.2.1 Příslušnost	380	775
16.4.2.2 Strany řízení	381	776
16.4.2.3 Předmět žaloby	381	777
16.4.2.4 Předběžné řízení podle čl. 265/2 SFEU a čl. 148/2 SEURATOM	382	778
16.4.3 Rozhodnutí a jeho účinky	382	779
16.5 Řízení o náhradu škody	383	780
16.5.1 Právní základy, podstata a význam řízení	383	780
16.5.2 Podmínky řízení	383	781
16.5.2.1 Příslušnost	383	781
16.5.2.2 Žalobce	383	782
16.5.2.3 Žalovaní	384	783
16.5.2.4 Lhůta k žalobě	384	784
16.5.3 Rozsudek a jeho účinky	384	785
16.6 Řízení o pracovněprávních a obdobných nárocích	384	786
16.6.1 Právní úprava, podstata a význam	384	786
16.6.2 Podmínky řízení	384	787
16.6.2.1 Příslušnost	384	787
16.6.2.2 Žalobce	385	788
16.6.2.3 Žalovaný	385	789
16.6.2.4 Předmět žaloby	385	790
16.6.2.5 Předběžné řízení	385	791
16.6.2.6 Žaloba	385	792
16.6.2.7 Důvody žaloby	386	793
16.7 Řízení o předběžné otázce	386	794
16.7.1 Právní základy, podstata a význam	386	794
16.7.2 Podmínky řízení a strany (subjekty) řízení	387	795
16.7.2.1 Příslušnost	387	795
16.7.2.2 Vnitrostátní soud	387	796
16.7.2.3 Zvláštnosti nesporného řízení před ESD	388	798
16.7.2.4 Předmět řízení	388	799
16.7.2.5 Přípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce	390	805

	str.	m. č.
16.7.2.6 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce a řízení o ní	392	809
16.8 Incidenční řízení	392	810
16.8.1 Právní základy, podstata a význam	392	810
16.8.2 Podmínky a strany řízení	393	811
16.8.2.1 Existence hlavního řízení	393	811
16.8.2.2 Příslušnost	393	811
16.8.2.3 Oprávnění k námitce	393	811
16.8.2.4 Předmět námítky	393	811
16.8.2.5 Forma námítky a lhůta	393	811
16.8.3 Účinky rozhodnutí	393	811
16.9 Rozhodčí řízení	394	812
16.9.1 Právní základy, podstata a význam	394	812
16.9.2 Podmínky	394	812
16.9.2.1 Příslušnost	394	812
16.9.2.2 Rozhodčí doložka	394	812
16.9.2.3 Aktivní legitimace, důvodnost žaloby	394	812
16.9.3 Rozhodnutí a jeho následky	394	812
16.10 Mezinárodní arbitráž	395	813
16.10.1 Právní základy, podstata a význam	395	813
16.10.2 Podmínky a strany řízení	395	814
16.10.2.1 Příslušnost	395	814
16.10.2.2 Rozhodčí doložka	395	814
16.10.2.3 Účastníci řízení	395	814
16.10.2.4 Předmět žaloby	395	814
16.10.2.5 Předmět řízení a přezkumné právo Soudu	396	814
16.10.2.6 Rozhodnutí Soudu a jeho následky	396	814
16.11 Řízení o posudku	396	815
16.11.1 Právní úprava	396	815
16.11.2 Posudky	396	815
16.12 Žaloby z bankovního sektoru (EIB a ECB)	396	816
16.13 Výkon disciplinární pravomoci ESD	398	817

Část třetí. Hmotné právo ES 399

Hlava VI. Základy vnitřního trhu 401 818

Kapitola 17. Pojem vnitřního trhu, obecné otázky základních svobod	401	818
17.1 Vnitřní trh	401	818
17.1.1 Pojem. Vývoj. Význam	401	818
17.1.2 Význam, vnitřní trh a jeho dotváření	403	825
17.1.3 Nástroje uskutečňování vnitřního trhu	405	830
17.2 Obecné otázky základních svobod	406	834

	str.	m. č.
17.2.1 Věcná působnost. Evropský prvek	406	834
17.2.2 Přednost a přímá aplikace (viz kap. 12)	407	835
17.2.3 Teritoriální působnost	408	836
17.2.4 Osobní působnost	408	837
17.2.5 Základní svobody jako práva a povinnosti a jejich uskutečňování	409	840
17.2.6 Práva svobodného pohybu podle jednotlivých skupin (kategorií) osob	411	845
17.3 Obecné otázky volného pohybu osob	413	851
17.3.1 Volný pohyb osob. Pojem a vývoj, právní úprava migrujících osob (migrantů)	413	851
17.3.2 Územní působnost	415	857
17.3.3 Obsah svobody pohybu osob (věcná působnost svobody pohybu)	416	859
17.3.4 Osobní působnost	422	879
17.3.5 Časový rozsah práv (časová působnost)	424	885
17.3.6 Bezprostřední použitelnost a přímý účinek	424	886
17.3.7 Přípustná omezení (výjimky ze základních svobod)	425	888
17.3.8 Uskutečňování základních svobod – uznání předpokladů jejich výkonu	428	895
17.3.8.1 Profesní kvalifikace a její územní omezení	428	895
17.3.8.2 Nemožnost bezprostřední použitelnosti a podstata uznání předpokladů výkonu	429	896
Kapitola 18. Volný pohyb zboží	432	905
18.1 Právní základ	432	905
18.2 Územní působnost	432	907
18.2.3 Věcná působnost	433	909
18.2.4 Překážky volného pohybu zboží	434	911
18.2.4.1 Tarifní překážky	434	912
Kapitola 19. Volný pohyb pracovníků	451	974
19.1 Prameny sekundárního práva	451	974
19.2 Osobní působnost (pojem pracovníka)	451	975
19.2.1 Pojem	451	975
19.2.2 Jednotlivé znaky osobní působnosti	453	980
19.2.3 Osoba pracovníka a zaměstnavatele, povinnosti zaměstnavatele	455	987
19.2.4 Odvození beneficií	456	991
19.3 Věcná působnost. Obsah svobody pohybu pracovníka	456	992
19.3.1 Právo výkonu zaměstnání, resp. pracovní činnosti (primární oprávnění)	456	992
19.3.2 Právo přístupu k zaměstnání (sekundární oprávnění)	457	995
19.3.3 Komplementární práva	458	997
19.3.4 Oprávnění rodinných příslušníků (odvozených beneficií)	459	1001

	str.	m. č.
19.4 Zákaz diskriminace	460	1003
19.5 Výjimky ze svobodného pohybu pracovníků	461	1006
19.5.1 Obecné (explicitní) výjimky	461	1006
19.5.2 Zákaz omezení (nepsané výjimky)	465	1019
19.5.3 Zákaz diskriminace – národní režim	466	1021
Kapitola 20. Svoboda podnikání (usazování)	467	1025
20.1 Význam, hospodářská funkce. Koncepce Smlouvy	467	1025
20.2 Právní základ. Vývoj	468	1030
20.3 Osobní působnost	469	1033
20.4 Pojem podnikání, obsah svobody podnikání	470	1036
20.4.1 Podnikání (usazování)	470	1036
20.4.2 Obsah primárního oprávnění (primární a sekundární podnikání)	472	1043
20.4.3 Sekundární a komplementární oprávnění	473	1047
20.5 Omezení a výjimky	473	1048
20.5.1 Základní pojmy a liberalizace	473	1048
20.5.2 Omezení a jeho zákaz	474	1051
Kapitola 21. Volný pohyb služeb	478	1062
21.1 Pojem a význam	479	1062
21.2 Právní základ a vývoj, kontext	483	1077
21.3 Osobní, věcná, časová působnost komunitární úpravy	484	1082
21.4 Volný pohyb a omezení	487	1089
21.5 Zákaz omezení a nepsané výjimky ze zákazu	489	1099
21.6 Opatření k uskutečnění volného pohybu služeb	491	1105
21.6.1 Směrnice o službách na vnitřním trhu	491	1105
21.6.2 Uznávání kvalifikací	492	1107
Kapitola 22. Volný pohyb kapitálu a plateb	493	1110
22.1 Právní úprava a její vývoj	493	1110
22.2 Význam a základní pojmy	494	1112
22.3 Liberalizace kapitálového styku a pohybu plateb	497	1122
22.4 Zákaz omezení pohybu kapitálu	498	1123
22.4.1 Liberalizace kapitálového trhu	498	1123
22.4.2 Vztah k jiným základním svobodám	498	1124
22.4.3 Pojem omezení, jeho zákaz a výjimky z něho	498	1125
22.4.4 Nepsaná národní omezení	501	1131
22.5 Zákaz omezení svobody plateb (platebního styku)	502	1135
22.6 Výjimky ze svobody volného pohybu kapitálu a plateb	503	1138
22.6.1 Nepsané výjimky jako omezení zásadního charakteru	503	1139
22.6.2 Výjimky z důvodu obtíží v platební bilanci	504	1141
22.6.3 Přípustná omezení ve vztahu ke třetím státům	504	1142
22.6.4 Výjimečná oprávnění členských států (čl. 65 SFEU = ex 58 SES)	506	1148
22.6.5 Individuální výjimka primárního práva	508	1153

	str.	m. č.
Hlava VII. Společná pravidla vnitřního trhu	509	1154
Kapitola 23. Soutěž	509	1154
23.1 Úvod	509	1154
23.1.1 Přehled výkladu a pramenů soutěžního práva	509	1154
23.1.2 Pravomoc EU a jejich orgánů	512	1161
23.1.3 Koncepce evropské úpravy	513	1163
23.1.4 Působnost evropského soutěžního práva	515	1170
23.1.4.1 Územní působnost	515	1170
23.1.4.2 Osobní působnost.....	515	1171
23.1.4.3 Věcná působnost.....	516	1175
23.1.5 Přednost evropského soutěžního práva. Vztah k národnímu právu	518	1182
23.1.6 Modernizace soutěžního práva	518	1183
23.1.7 „Modernizační“ prováděcí nařízení	519	1185
23.1.7.1 Účel reformy	519	1185
23.1.8 Nové paradigma – soukromé vymáhání kartelového práva	522	1194
23.2 Kartel a jeho zákaz	523	1195
23.2.1 Pojem. Úvod	523	1195
23.2.2 Dohody mezi podniky	524	1198
23.2.3 Rozhodnutí sdružení podniků	524	1201
23.2.4 Jednání ve vzájemné shodě	525	1202
23.2.5 Horizontální a vertikální kartel	526	1204
23.2.6 Katalog kartelových praktik	528	1209
23.2.6.1 Jednotlivé typové příklady kartelových praktik	528	1210
23.2.7 Kartel jako správní delikt	530	1217
23.2.8 Závažnost (citelnost) ohrožení (narušení)	531	1221
23.2.9 Soukromoprávní následky kartelového zákazu	532	1223
23.2.9.1 Neplatnost, pojem	532	1223
23.2.10 Výjimky ze zákazu kartelu	533	1227
23.2.10.1 Úvod	533	1227
23.2.10.2 Skupinové (blokové) výjimky	534	1229
23.2.10.3 Individuální výjimky	534	1231
23.3 Zneužití dominantního postavení	535	1232
23.3.1 Úvod. Význam a účel. Zákaz. Vztah k jiným předpisům ...	535	1232
23.3.2 Dominantní postavení	536	1235
23.3.2.1 Pojem	536	1235
23.3.2.2 Monopoly a výlučná práva	537	1238
23.3.2.3 Znaky a měřítka dominantního postavení.....	537	1239
23.3.2.4 Omezení dominantního postavení (zejména tzv. essential facilities)	538	1241
23.3.2.5 Relevantní trh	539	1242
23.3.3 Definice, druhy zneužití	540	1247

	str.	m. č.
23.3.4 Příčinná souvislost mezi zneužitím a dominantním postavením	543	1257
23.3.5 Evropská (unijní) dimenze zneužití	543	1258
23.3.6 Zákaz zneužití dominantního postavení	543	1259
23.3.6.1 Pojem a význam.....	543	1259
23.3.6.2 Právní následky zákazu zneužívání	543	1260
23.4 Fúze (koncentrace) a jejich kontrola	544	1261
23.4.1 Pojem. Právní úprava	544	1261
23.4.1.1 Obsah nařízení č. 139/2004	545	1263
26.4.2 Fúze (koncentrace). Znaky a formální kontrola	545	1264
23.4.2.1 Spojení (sloučení a splynutí) podniků	545	1265
23.4.2.2 Získání kontroly.....	545	1266
23.4.3 Výjimky	546	1269
23.4.4 Evropská (unijní) dimenze	547	1270
23.4.5 Hodnocení koncentrací. Materiální kontrola (slučitelnost se společným trhem)	547	1273
23.4.5.1 Obecně	547	1273
23.4.5.2 Relevantní trh.....	548	1274
23.4.5.3 Zkoumání slučitelnosti se společným (vnitřním) trhem.....	549	1275
23.5 Řízení a sankce	550	1280
23.5.1 Vyšetřování a sankce	552	1286
23.5.2 Zásady řízení	554	1290
23.5.2.1 Význam zásad.....	554	1290
23.5.2.2 Zásada právní jistoty a proporcionality	554	1291
23.5.2.3 Zásada řádného řízení	554	1292
23.5.2.4 Povinnost mlčenlivosti.....	554	1293
23.5.3 Procesní instituty	554	1294
23.5.3.1 Subjekty zúčastněné na řízení.....	554	1294
23.5.4 Druhy řízení a rozhodování	555	1296
23.5.4.1 Řízení o kontrole spojování (fúzí) podniků	557	1303
23.6 Státní monopoly a veřejné podniky	557	1305
23.6.1 Úvod. Hlavní pojmy	557	1305
23.6.2 Státní monopoly	558	1306
23.6.2.1 Pojem. Účel.....	558	1306
23.6.2.2 Státní obchodní monopoly (čl. 37 SFEU).....	558	1307
23.6.2.3 Monopoly služeb	559	1309
23.6.2.4 Finanční monopoly	559	1311
23.6.3 Veřejné podniky	560	1312
23.6.3.1 Pojem veřejného podniku	560	1313
23.6.3.2 Podniky se zvláštními úkoly podle čl. 106/2 SFEU	561	1315
23.6.3.3 Právní úprava	561	1316
23.6.3.4 Účel právní úpravy	562	1317

	str.	m. č.
Kapitola 37. Zdravotní politika.....	757	1784
Kapitola 38. Výzkum a vývoj technologií.....	765	1801
Kapitola 39. Vzdělávání, mládež a sport.....	767	1805
Kapitola 40. Kulturní politika Společenství.....	774	1811
Kapitola 41. Politika civilní ochrany.....	777	1815
Kapitola 42. Politika cestovního ruchu.....	779	1818
Hlava IX. Vnější vztahy	783	
Kapitola 43. Společná zahraniční a bezpečnostní politika .	783	1821
Kapitola 44. Vnější činnost a mezinárodní subjektivita	793	1846
Předmluva ke čtvrtému vydání	V	
Část čtvrtá. Česká republika a Evropská unie	XI	
Kapitola 45. Předpoklady pro přistoupení.....	809	1879
Kapitola 46. Evropské právo a český právní řád.....	822	1903
Základní literatura	XIV	
Věcný rejstřík	XI	831

Část první. Východiska	I	
Kapitola 1. Historie a vývoj evropské integrace	3	1
1.1 Pojem integrace	3	10
1.2 Počátky evropské integrace	7	10
1.2.1 Vývoj do roku 1945	7	10
1.2.2 Vývoj po roce 1945	8	12
1.3 Vývoj Evropských společenství k Evropské unii	11	17
1.3.1. Evropské společenství uhlí a oceli (Montánní unie) ..	11	17
1.3.2 Vznik EHS a EURATOM	14	21
1.3.3 Rozšiřování evropských společenství	16	24
1.3.4 Příprava dalšího integračního vývoje (prohlubování)	17	25
1.3.5 Jednotný evropský akt	19	28
1.3.6 Maastrichtská smlouva	22	37
1.3.7 Amsterodamská smlouva	26	51
1.3.8 Niceská smlouva	29	55
1.3.9 Konvent a Evropská ústava	33	62
1.3.10 Lisabonská smlouva	35	63
1.3.11 Hodnocení integrace EU	36	69
1.4 Širší evropský kontext	39	75

	str.	m. č.
23.6.3.5 Zakázaná opatření ze strany členského státu	562	1319
23.6.4 Výjimky z rovného postavení soukromých a veřejných podniků, poskytování služeb obecného hospodářského zájmu	563	1321
23.7 Subvenční právo (právo státních podpor)	564	1325
23.7.1 Význam, smysl a právní úprava	564	1325
23.7.2 Pojem státní podpory	565	1326
23.7.3 Narušení soutěže	567	1331
23.7.4 Negativní účinky pro obchod mezi členskými státy	567	1332
23.7.5 Slučitelnost státních podpor se společným trhem	568	1333
23.7.5.1 Státní podpory per se slučitelné se společným trhem	568	1335
23.7.5.2 Fakultativně slučitelné podpory	569	1338
23.7.6 Řízení o podporách	571	1345
23.7.6.1 Úvod	571	1345
23.7.6.2 Kontrolní řízení (čl. 17–19 a čl. 21–23 nařízení)	573	1351
23.7.6.3 Povolovací řízení	574	1354
23.7.6.4 Řízení o protiprávních podporách a zneužití podpor	575	1359
23.7.6.5 Řízení prováděné Radou	576	1362
23.8 Antidumpingové a antisubvenční právo	577	1364
23.8.1 Základní pojmy a vývoj	577	1364
23.8.2 Vývoj úpravy dumpingu a subvencí a její stav	577	1365
23.8.2.1 Oddělení dumpingu a subvencí v platné úpravě	578	1366
23.8.3 Právo na ochranu proti dovozu dumpovaných výrobků ...	578	1367
23.8.3.1 Účel platné úpravy a pojem dumpingu	578	1367
23.8.3.2 Dumping a jeho určení	578	1368
23.8.3.3 Újma a její zjišťování	579	1371
23.8.3.4 Procesní otázky dumpingu, dumpingové řízení	579	1372
23.8.4 Antisubvenční právo	580	1377
23.8.4.1 Regulace subvence. Úvod	580	1377
23.8.4.2 Pojem	580	1378
23.8.4.3 Definice subvence, její znaky	580	1379
23.8.4.4 Řízení	581	1380
23.8.4.5 Sankce	581	1381
23.8.4.6 Ukončení řízení a dobrovolná náprava	581	1382
23.8.4.7 Vynucování uložených vyrovnávacích cel a přezkoumávání rozhodnutí	582	1383
23.8.4.8 Institucionální zabezpečení, konzultace	582	1384
23.9 Právo nekalé soutěže	582	1385
23.9.1 Úvod. Charakteristika	582	1385
23.9.2 Podstata a obsah platné evropské úpravy	583	1388
23.10 Právo veřejných zakázek	584	1393
23.10.1 Smysl úpravy	584	1393
23.10.2 Současná úprava	585	1396

	str.	m. č.
Kapitola 24. Daně	586	1398
24.1 Základy	586	1398
24.1.1 Účel daní a jejich komunitární úpravy	586	1398
24.1.2 Omezená pravomoc ES	587	1400
24.1.3 Nepřímé a přímé daně	588	1401
24.1.4 Evropské unijní daně	588	1403
24.2 Vymezení daní a jiných institutů s obdobnými následky	588	1404
24.2.1 Daně, clo a opatření s účinkem rovnocenným clu	589	1405
24.2.2 Daně a státní podpory	589	1406
24.2.3 Daně a refundace	589	1407
24.2.4 Vypočítávání daňové refundace	590	1408
24.3 Zákaz diskriminace	590	1409
24.3.1 Základ a účel	590	1410
24.3.2 Měření zákazu diskriminace	591	1412
24.3.3 Působnost zákazu diskriminace	591	1413
24.3.4 Problematika refundace	592	1414
24.4 Harmonizace nepřímých daní	593	1416
24.4.1 Úvod	593	1416
24.4.2 Daň z přidané hodnoty	594	1419
24.4.3 Spotřební daně	594	1420
24.5 Harmonizace přímých daní	595	1421
24.6 Spolupráce finančních správ	595	1422
Kapitola 25. Evropské soukromé právo	596	1423
25.1 Vymezení pojmů, účel, přehled, působnost orgánů ES	596	1423
25.2 Občanské právo (ochrana spotřebitele)	599	1432
25.2.1 Smluvní právo	599	1432
25.2.2 Deliktní právo	605	1449
25.3 Procesní ochrana spotřebitele	607	1457
25.4 Obchodní právo	608	1458
25.4.1 Obchodní společnosti a jiné právnické osoby	608	1458
25.4.1.1 Harmonizace práva akciových společností a společností s ručením omezeným	609	1460
25.4.1.2 Jiné právnické osoby.....	611	1467
25.4.2 Bankovní právo	614	1470
25.4.2.1 Smysl, účel a vývoj evropské právní úpravy	614	1470
25.4.2.2 Úprava bankovního dohledu.....	615	1471
25.4.2.3 Úprava transparentnosti (publicity) bank	617	1476
25.4.2.4 Jiné předpisy vztahující se k bankovnímu sektoru	618	1477
25.4.3 Finanční služby	618	1478
25.4.3.1 Právní základ a vývoj právní úpravy burzovního práva ...	618	1478
25.4.3.2 Právní úprava investičních společností a fondů.....	619	1480
25.4.4 Pojistné právo	620	1481
25.4.4.1 Úvod, vývoj. Základní charakteristika.....	620	1481

	str.	m. č.
25.4.4.2 Právní rámec	620	1482
25.4.4.3 Pojištění škod na majetku	621	1483
25.4.4.4 Životní pojištění	621	1484
25.4.4.5 Povinné pojištění odpovědnosti za škodu	621	1485
25.4.4.6 Směrnice o roční závěrce pojišťovacích společností	622	1486
25.4.4.7 Úprava zprostředkování pojištění	622	1487
25.4.5 Právo obchodního zástupce	623	1488
25.4.6 Sankce za prodlení s peněžitým plněním	624	1490
25.5 Autorské právo	624	1491
25.5.1 Úvod, účel právní úpravy a její vývoj	624	1491
25.5.2 Jednotlivé sektory a instituty	625	1492
25.6 Právo průmyslového vlastnictví	628	1500
25.6.1 Ochranná známka	628	1500
25.6.2 Právo k vynálezu a patentová ochrana	629	1501
25.6.3 Ostatní průmyslová práva	629	1502
25.7 Mezinárodní právo soukromé	630	1503
25.7.1 Kolizněprávní úprava smluvních poměrů	630	1503
25.7.2 Kolizněprávní úprava mimosmluvních poměrů	631	1508
25.8 Mezinárodní právo procesní a konkursní	633	1512
25.8.1 Úprava příslušnosti soudů, uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech	633	1512
25.8.2 Úprava příslušnosti soudů, uznání a výkonu rozhodnutí v rodinných věcech	636	1516
25.8.3 Úprava spolupráce soudů při provádění důkazů	638	1519
25.8.4 Doručování soudních a mimosoudních písemností	639	1520
25.8.5 Směrnice o zlepšení přístupu k soudům ve sporných věcech	639	1523
25.8.6 Úprava řízení o drobných nárocích	640	1526
25.8.7 Evropský exekuční titul pro nesporné nároky	641	1528
25.8.8 Evropský platební rozkaz	642	1529
25.8.9 Právo mezinárodního konkursu	642	1530
Hlava VIII. Společné politiky	645	1538
Kapitola 26. Prostor svobody, bezpečnosti a práva	645	1538
26.1 Pojem. Právní úprava	645	1538
26.2 Vývoj	646	1539
26.3 Obsah PSBP	649	1548
26.4 Pravomoc, nástroje, institucionální zabezpečení	650	1551
26.5 Soudní kontrola. Pravomoc ESD	652	1556
26.6 Kontrola vnějších hranic EU	653	1557
26.7 Azylové právo a režim uprchlíků	653	1559
26.8 Přistěhovalecká politika	654	1561

	str.	m. č.
26.8.1 Pravomoci EU	654	1562
26.9 Justiční spolupráce v civilních věcech	655	1564
26.9.1 Pojem. Obsah této politiky	655	1564
26.9.2 Specifické legislativní pravomoci	656	1566
26.10 Justiční spolupráce v trestních věcech	657	1567
26.10.1 Trestní právo procesní	657	1568
26.10.2 Evropské trestní právo hmotné	658	1573
26.10.3 Předcházení trestné činnosti	659	1576
26.10.4 Eurojust a evropská justiční síť	660	1577
26.10.5 Evropský veřejný žalobce	661	1579
26.11 Policejní spolupráce	661	1581
26.11.1 Spolupráce policejních a jiných orgánů	662	1582
26.11.2 Europol	662	1583
Kapitola 27. Hospodářská a měnová unie	663	1584
27.1 Vývoj snah o užší hospodářskou a měnovou spolupráci	663	1584
27.2 Maastrichtská smlouva – zásadní obrat směrem k hospodářské a měnové unii	667	1591
27.2.1 Právní základ	667	1591
27.2.2 Ekonomické důvody	667	1593
27.2.3 Harmonogram HMU	669	1596
27.3 Podmínky přijetí jednotné měny	671	1601
27.4 Postavení členských států v HMU	673	1603
27.5 Podpůrná hospodářsko-politická opatření	674	1606
27.5.1 Vztah k politikám Unie	674	1606
27.5.2 Evropská investiční banka	677	1611
27.6 Zavedení jednotné měny	678	1612
27.6.1 Stanovení základních kroků	678	1612
27.6.2 Doprovodná legislativa k zavedení eura	681	1615
27.6.3 Udržitelnost podmínek zavedení eura	682	1617
Kapitola 28. Zemědělská politika	683	1619
28.1 Východiska. Pojem. Vývoj	684	1619
28.2 Společná zemědělská politika – SZP	686	1622
28.2.1 Cíle SZP	686	1622
28.2.2 SZP a vnitřní trh zemědělskými produkty	686	1623
28.2.3 Nástroje SZP	687	1624
28.2.4 SZP a politika rozvoje venkova	688	1625
28.2.5 Institucionální a finanční aspekty SZP	688	1626
28.3 Význam judikatury Evropského soudního dvora v oblasti zemědělství	689	1627
28.4 Společná rybářská politika	690	1629

	str.	m. č.
Kapitola 29. Dopravní politika	690	1630
29.1 Pojem a vývoj	690	1630
29.2 Opatření v oblasti dopravy	691	1631
29.3 Silniční nákladní doprava	692	1632
29.4 Autobusová doprava	692	1634
29.5 Železniční doprava	693	1635
29.6 Vnitrozemská vodní doprava	694	1637
29.7 Letecká doprava	694	1638
29.8 Námořní doprava	695	1641
Kapitola 30. Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti	696	1642
30.1 Pojem a vývoj	696	1642
30.2 Cíle politiky	697	1643
30.3 Nástroje uskutečňování	698	1644
Kapitola 31. Sociální politika a pracovní právo	700	1649
31.1 Sociální politika a základy sociálněprávního zákonodárství	700	1649
31.1.1 Základy	700	1649
31.1.2 Vývoj a stav sociální politiky	702	1652
31.1.3 Pravomoci	704	1654
31.1.4 Vzájemný vztah mezi sociální a hospodářskou politikou ..	704	1655
31.1.5 Sociální základní práva a sociální aspekty základních svobod	704	1656
31.1.6 Evropské koordinující sociální právo	705	1657
31.1.7 Osobní působnost sociálního práva	705	1658
31.1.8 Věcná působnost	706	1660
31.1.9 Právní základ, cíle a obsah sociální politiky	706	1661
31.2 Evropské pracovní právo	711	1671
31.2.1 Pojem. Věcná působnost. Individuální a kolektivní pracovní právo	711	1671
31.2.2 Právní úprava a její vývoj	712	1672
31.2.3 Svoboda pohybu pracovních sil	713	1673
31.2.4 Evropské právo pracovního poměru (individuální pracovní právo)	714	1675
31.2.5 Evropské právo pracovní ochrany	717	1686
31.2.5.1 Technická pracovní ochrana	717	1687
31.2.5.2 Sociální pracovní ochrana	718	1689
31.2.6 Rovné postavení muže a ženy	719	1693
31.2.7 Evropské kolektivní pracovní právo	723	1703
31.3 Poslední vývoj v důsledku Lisabonské smlouvy	725	1708
Kapitola 32. Energetická politika	726	1709
32.1 Právní úprava a charakteristika	726	1709
32.2 Hlavní směry	727	1711
32.3 Zásobování energií a ceny	727	1712

	str.	m. č.
32.4 Racionalizace	728	1713
32.5 Zásoby	728	1714
32.6 Ostatní aspekty	729	1715
32.7 Vznikání vnitřního trhu energie	729	1717
32.8 Vývoj a současný stav	730	1718
Kapitola 33. Průmyslová politika	732	1723
33.1 Pojem, koncepce a vývoj	732	1723
33.2 Obsah průmyslové politiky – věcná působnost evropské úpravy	732	1724
33.3 Pravomoci	733	1725
33.4 Přizpůsobování průmyslu strukturálním změnám.	733	1726
33.5 Dokonalejší využívání průmyslového potenciálu	734	1727
33.6 Průřezová klauzule a vztah k jiným působnostem EU	734	1728
33.7 Průmyslová politika, tržní hospodářství, soutěž, daně a ochrana zaměstnanců	734	1729
Kapitola 34. Transevropské sítě	734	1730
34.1 Vývoj	735	1730
34.2 Cíle politiky	735	1731
34.3 Nástroje uskutečňování	735	1732
34.4 Obsah politiky	736	1733
34.4.1 Transevropská dopravní síť (TEN-T)	736	1733
34.4.2 Transevropská energetická síť (TEN-E)	738	1737
34.4.3 Transevropská telekomunikační síť (eTEN)	738	1738
Kapitola 35. Životní prostředí	739	1740
35.1 Právní základ. Vývoj právní úpravy	740	1740
35.2 Pojem, cíle, zásady a pravomoc a působnost	742	1743
35.3 Předmět a metody sekundárněprávní úpravy	744	1749
35.4 Přístup k informacím	745	1750
35.5 Posuzování vlivů na životní prostředí	745	1751
35.6 Evropská agentura životního prostředí	746	1753
35.7 Informační povinnosti členských států	746	1754
35.8 Ekologické značení	746	1755
35.9 Financování životního prostředí	746	1756
35.10 Ekoaudit	746	1757
35.11 Ochrana vody	746	1758
35.12 Ovzduší, emise, podnebí	747	1759
35.13 Ochrana proti hluku	747	1760
35.14 Chemikálie a nebezpečné látky	747	1760
35.15 Ochrana přírody	748	1761
35.16 Ochrana půdy	748	1762
35.17 Ochrana zemské atmosféry, klimatu a dalších zdrojů	748	1763
35.18 Odpadové hospodářství	748	1764
Kapitola 36. Ochrana spotřebitele	749	1765

	str.	m. č.
36.1 Pojem spotřebitele (viz též 25.2)	749	1765
36.2 Ochrana spotřebitele. Vývoj, význam a druhy	751	1771
36.3 Pravomoci EU, obsah a cíl ochrany	753	1773
36.4 Ochrana zdraví a bezpečnosti spotřebitele	754	1778
36.5 Ochrana hospodářských zájmů, péče o informovanost spotřebitele, osvěta	756	1781
Kapitola 37. Zdravotní politika	757	1784
37.1 Pojem a vývoj	757	1784
37.1.1 Období před Maastrichtskou smlouvou	757	1785
37.1.2 „Nultý“ akční program 1996–2000	758	1786
37.1.3 První akční program 2003–2008 a vytváření agenturní struktury zdravotní politiky	758	1787
37.1.4 Druhý akční program 2008–2013	759	1788
37.2 Cíle politiky	759	1789
37.3 Nástroje uskutečňování	760	1791
37.4 Obsah politiky	761	1795
37.4.1 Mobilita zdravotní péče	761	1795
37.4.2 Regulace klinického výzkumu	762	1796
37.4.3 Regulace bezpečnosti potravin, léků a chemických látek	762	1797
37.4.4 Ochrana zdraví pracovníků	763	1798
37.4.5 Boj proti zneužívání návykových látek a dopingu	764	1799
Kapitola 38. Výzkum a vývoj technologií	765	1801
38.1 Pojem. Cíl. Pravomoci	765	1801
38.2 Vývoj a stav	766	1803
Kapitola 39. Vzdělávání, mládež a sport	767	1805
39.1 Cíl a vývoj politiky	768	1805
39.2 Právní základ	769	1807
39.3 Nástroje	770	1807
39.4 Programové dokumenty	771	1808
39.5 Vzdělávací programy	773	1809
39.6 Vzdělávací politika EU mimo rámec Smlouvy	773	1810
Kapitola 40. Kulturní politika Společenství	774	1811
40.1 Účel kulturní politiky Společenství	774	1811
40.2 Právní základ činností EU. Pravomoci	774	1812
40.3 Vývoj	775	1813
40.4 Současný stav a výhled	776	1814
Kapitola 41. Politika civilní ochrany	777	1815
41.1 Pojem a vývoj	777	1815
41.2 Cíle politiky	778	1816
41.3 Nástroje uskutečňování	778	1817
Kapitola 42. Politika cestovního ruchu	779	1818
42.1. Vývoj	779	1818

	str.	m. č.
42.2 Cíle politiky	779	1819
42.3 Nástroje uskutečňování	780	1820
Hlava IX. Vnější vztahy	783	1821
Kapitola 43. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	783	1821
43.1 Pojem. Charakteristika. Vývoj	783	1821
43.2 Působnost. Pravomoci (vztah EU a členských států)	785	1826
43.3 Institucionální struktura. Právní akty a restriktivní opatření	787	1832
43.4 Vztah k jiným politikám EU. Kontrola a ingerence ESD	790	1838
43.5 Společná bezpečnostní a obranná politika	791	1840
43.5.1 Účel. Výjimky	791	1840
43.5.2 Provádění SBOP	791	1841
43.5.3 Financování	792	1845
Kapitola 44. Vnější činnost a mezinárodní subjektivita	793	1846
44.1 Základy	793	1846
44.2 Evropská unie jako subjekt mezinárodního práva veřejného	795	1850
44.2.1 Částečná mezinárodněprávní subjektivita EU	795	1850
44.2.2 Delikttní mezinárodně právní způsobilost	795	1851
44.3. Mezinárodní smlouvy	795	1852
44.3.1 Základy	795	1852
44.3.2 Obecná pravomoc k uzavírání mezinárodních smluv podle evropského práva	796	1853
44.3.3 Zvláštní pravomoci k uzavírání mezinárodních smluv	796	1856
44.3.4 Mezinárodní smlouvy na základě flexibilní klauzule	798	1859
44.3.5 Postup při uzavírání mezinárodní smlouvy	798	1860
44.4 Společná obchodní politika	800	1864
44.4.1 Pojem. Pravomoc. Právní úprava	800	1864
44.4.2 Rámec společné obchodní politiky	802	1867
44.5 Rozvojová spolupráce	803	1869
44.6 Spolupráce s třetími státy	804	1870
44.7 Humanitární pomoc	805	1878
Část čtvrtá. Česká republika a Evropská unie	807	
Kapitola 45. Předpoklady pro přistoupení	809	1879
45.1 Vývoj smluvní úpravy vztahu mezi Českou republikou a Evropskou unií	809	1879
45.1.1 Přidružení na základě Evropské dohody	809	1879
45.1.2 Smlouva o přistoupení	811	1883

	str.	m. č.
45.1.2.1 Přípravná fáze	811	1883
45.1.2.2 Právní charakteristika a struktura Smlouvy o přistoupení	812	1884
45.1.2.3 Hlavní zásady Smlouvy o přistoupení	814	1889
45.1.2.4 Přechodná období	816	1893
45.2 Ústavní základy členství ČR v EU	817	1895
45.2.1 Euronovela Ústavy	817	1895
45.2.2 „Evropská“ judikatura Ústavního soudu ČR	818	1897
Kapitola 46. Evropské právo a český právní řád	822	1903
46.1 Institucionální a metodické zajištění legislativních aktivit vyplývajících z členství ČR v EU	822	1903
46.1.1 Spoluúčast ČR na procesu tvorby předpisů EU	823	1904
46.1.2 Vnitrostátní transpozice a implementace předpisů EU v ČR	824	1906
46.2 Aplikace evropského práva v ČR	826	1909
46.2.1 Správní orgány	826	1909
46.2.2 Obecné soudy	827	1913
Abecední rejstřík rozhodnutí Soudního dvora a Tribunálu	831	
Číselný rejstřík rozhodnutí Soudního dvora a Tribunálu ...	877	
Ostatní rozhodnutí	923	
Rejstřík rozhodnutí Ústavního soudu	923	
Rejstřík rozhodnutí tuzemských soudů	923	
Rejstřík rozhodnutí Spolkového ústavního soudu	923	
Rejstřík rozhodnutí Komise	924	
Věcný rejstřík	927	

Obsah

	str.	m. č.
Předmluva ke čtvrtému vydání	V	
O autorech	XI	
Auťoři jednotlivých kapitol	XIII	
Přehled obsahu	XV	
Základní literatura	XLV	
Seznam použitých zkratk	XLVII	
Část první. Východiska	1	
Kapitola 1. Historie a vývoj evropské integrace	3	1
1.1 Pojem integrace	3	10
1.2 Počátky evropské integrace	7	10
1.2.1 Vývoj do roku 1945	7	10
1.2.2 Vývoj po roce 1945	8	12
1.3 Vývoj Evropských společenství k Evropské unii	11	17
1.3.1. Evropské společenství uhlí a oceli (Montánní unie) ..	11	17
1.3.2 Vznik EHS a EURATOM	14	21
1.3.3 Rozšiřování evropských společenství	16	24
1.3.4 Příprava dalšího integračního vývoje (prohlubování)	17	25
1.3.5 Jednotný evropský akt	19	28
1.3.6 Maastrichtská smlouva	22	37
1.3.7 Amsterodamská smlouva	26	51
1.3.8 Niceská smlouva	29	55
1.3.9 Konvent a Evropská ústava	33	62
1.3.10 Lisabonská smlouva	35	63
1.3.11 Hodnocení integrace EU	36	69
1.4 Širší evropský kontext	39	75

	str.	m. č.
1.4.1 EFTA	39	75
1.4.2 Evropský hospodářský prostor	40	76
1.4.3 OBSE	41	77
Část druhá. Základy Evropské unie	43	
Hlava I. Podstata EU a evropského práva	45	78
Kapitola 2. Pojem evropského práva a koncepce EU	45	78
2.1 Pojem evropského práva	45	78
2.1.1 Několikeré koncepce pojmu. Definice	45	78
2.1.2 Vývoj pojmu, změna terminologie	47	84
2.1.3 Definice. Označení. Evropské právo a jeho struktura	48	87
2.1.4 Působnost evropského práva	49	91
2.2 Podstata a postavení Evropské unie	52	97
2.2.1 Strukturální principy EU	52	97
2.2.2 Právní subjektivita EU	53	102
2.3 Hodnoty a cíle	54	103
2.3.1 Hodnoty EU	54	103
2.3.2 Pojem cíle v evropském právu	59	119
2.3.2.1 Cíle EU	60	123
2.3.2.2 Úkoly a prostředky k dosažení cílů	62	127
2.3.3 Cíle a řešení jejich konfliktů	64	133
Kapitola 3. Členství.....	65	134
3.1 Pojem členství a jeho obsah	65	134
3.2 Vznik členství a jeho ukončení	66	135
3.2.1 Obecně	66	135
3.2.2 Předpoklady členství	66	136
3.2.3 Řízení o členství (přistoupení)	67	137
3.2.4 Vystoupení z Unie (ukončení členství)	68	138
3.3 Povinnost věrnosti (loajality)	68	139
3.3.1 Význam, účel a vývoj	68	139
3.3.2 Povinnosti členských států	70	146
3.3.3 Vzájemné povinnosti mezi členskými státy	71	151
3.3.4 Povinnosti EU vůči členským státům (práva členských států)	71	152
3.4 Převzetí práv a povinností	73	154
3.4.1 Význam převzetí a rozsah práv a povinností	73	154
3.4.2 Přechnodné výjimky z vázanosti právem EU	73	156
3.4.3 Rozdíly v postavení	74	157
3.5 Flexibilní integrace (mechanismus posílené spolupráce)	74	158
3.5.1 Pojem a vývoj	74	158
3.5.2 Předpoklady a právní základ	76	163

	str.	m. č.
3.5.3 Vznik posílené spolupráce, řízení o něm – obecný režim	76	164
3.5.4 Posílená spolupráce a ostatní státy	77	165
3.5.5 Posílená spolupráce v rámci SZBP	77	166
3.5.6 Rozhodování Rady o povolení posílené spolupráce	77	167
3.5.7 Náklady posílené spolupráce	78	168
3.5.8 Dohled a sankce	79	169
3.5.9 Stálá strukturovaná spolupráce	79	170
3.6 Porušení základních zásad členským státem a pozastavení členství	78	171
3.6.1 Evropský delikt	78	171
3.6.2 Řízení	79	173
3.6.3 Rozhodnutí o sankci (čl. 7/3 SEU)	80	176
3.6.4 Postavení obviněného státu a právní ochrana	81	178
3.6.5 Hlasování o rozhodnutích (usnášení – čl. 7 SEU a čl. 354 SFEU)	81	179
Kapitola 4. Pravomoci Evropské unie a odpovědnost za jejich překročení.....	82	180
4.1 Pojem pravomocí v evropském právu	82	180
4.2 Vznik pravomocí EU – svěřeni (přenesení)	85	183
4.3 Systém svěřených (delegovaných) pravomocí, jejich druhy a výkon	86	188
4.4 Vertikální vymezení (dělba) pravomocí	87	192
4.5 Zásady stanovení a výkonu pravomocí	88	193
4.6 Systém pravomocí, její druhy (čl. 2 an. SFEU)	89	196
4.6.1 Výlučná pravomoc	90	198
4.6.2 Sdílená pravomoc	91	199
4.6.3 Podpůrné a další obdobné pravomoci	91	201
4.6.4 Tzv. otevřená metoda koordinace (OMK)	92	202
4.7 Řešení konfliktů pravomocí	92	203
4.7.1 Explicitní pravomocí EU a výjimky z nich	92	204
4.7.2 Řešení konfliktu pravomocí v konkurujících oblastech	93	206
4.8 Horizontální vymezení pravomocí	97	214
4.9 Odpovědnost EU za škodu	97	215
4.9.1 Právní úprava	97	215
4.9.2 Smluvní odpovědnost, předpoklady a význam	98	216
4.9.3 Mimosmluvní odpovědnost	98	217
4.9.3.1 Základní pojetí, význam, obecné zásady společné pro právní řády členských států	98	217
4.9.3.2 Škůdce, pasivní legitimace	100	219
4.9.3.3 Poškozený, aktivní legitimace	100	220
4.9.3.4 Předpoklady odpovědnosti.....	100	221
4.9.3.5 Otázky exkulpace, moderační, zavinění poškozeného a třetích osob.....	103	227

	str.	m. č.
4.9.3.6 Předpoklady odpovědnosti za legislativní činnost.....	104	228
4.9.3.7 Odškodnění za právní jednání?.....	105	230
4.9.3.8 Vztah k vnitrostátní ochraně.....	105	231
4.9.3.9 Zánik nároků a promlčení.....	106	232
Hlava II. Evropa občanů	107	233
Kapitola 5. Občanství Unie	107	233
5.1 Právní úprava, její vývoj. Pojem	107	233
5.1.1 Akcesorita a komplementarita unijního občanství	108	235
5.2 Obsah unijního občanství	109	236
5.2.1 Oprávnění k pobytu a volnému pohybu (viz blíže kap. 21 a násl.)	109	236
5.2.2 Odstupňování svobody pohybu	109	237
5.2.3 Volební právo do Evropského parlamentu	110	238
5.2.4 Aktivní a pasivní volební právo v komunálních volbách ...	110	239
5.2.5 Právo na diplomatickou a konzulární ochranu	111	240
5.2.6 Petiční právo, ombudsman (viz 8.3.1)	112	241
5.2.7 Další práva občana Unie a jejich rozvoj	113	245
Kapitola 6. Ochrana lidských práv a právní společenství.....	114	246
6.1 Koncepce ochrany lidských práv	114	246
6.2 Právní základ lidských práv. Vývoj	116	250
6.2.1 Lidská práva v obecných právních zásadách, systém lidských práv EU. Historie	116	250
6.2.2 Prameny poznání práva, prameny práva a metoda rozhodování ESD	119	260
6.3 Obsah lidských práv	120	263
6.3.1 Základní východiska	120	263
6.3.2 Charakteristika a význam	121	265
6.3.3 Vztah lidských práv k základním tržním svobodám	122	266
6.3.4 Ochrana jednotlivých lidských práv	122	267
6.4 Listina základních práv Evropské unie	126	278
6.4.1 Obsah a význam Listiny, právního základu současné úpravy	126	278
6.4.2 Obecná pravidla výkladu	128	281
6.4.3 Význam Vysvětlení a výklad jednotlivých ustanovení Listiny	129	288
6.4.4 Listinou zamýšlené následky	138	295
6.4.5 Přistoupení k EÚLP	140	298
6.5 Princip právního společenství	140	299
6.5.1 Pojem právního státu a právního společenství	140	299
6.5.2 Prvky právního společenství	140	300
3.3.2 Předpoklady a právní základ	76	163

	str.	m. č.
Hlava III. Institucionální systém	145	312
Kapitola 7. Základní orgány	145	312
7.1 Evropská rada	148	317
7.1.1 Struktura a pravomoci	148	317
7.1.2 Pravomoci	148	318
7.1.3 Zasedání Evropské rady a její rozhodování	150	326
7.1.4 Předseda Evropské rady	150	327
7.1.5 Pravomoci předsedy Evropské rady	151	330
7.1.6 Reforma rozhodování	152	331
7.2 Evropský parlament	152	332
7.2.1 Základní charakteristika	152	332
7.2.2 Právní úprava	154	335
7.2.3 Pravomoci	154	336
7.2.3.1 Legislativní pravomoc	154	336
7.2.3.2 Rozpočtová pravomoc	155	338
7.2.3.3 Ustavující pravomoc	156	339
7.2.3.4 Kontrolní pravomoc	157	340
7.2.4 Složení a fungování	159	342
7.2.4.1 Rozdělení mandátů	159	342
7.2.4.2 Volební řád	160	343
7.2.4.3 Status europoslance	161	344
7.2.4.4 Sídlo	161	345
7.2.4.5 Vnitřní organizace	162	346
7.3 Rada	163	349
7.3.1 Povaha. Pravomoci Rady	163	349
7.3.2 Složení	164	350
7.3.3 Rada ve svých různých složeních	164	351
7.3.4 Způsob práce Rady	165	355
7.3.5 Generální sekretariát	167	362
7.3.6 Výbory Rady	167	363
7.4 Komise	167	365
7.4.1 Povaha. Pravomoci. Význam	167	365
7.4.2 Složení a ustavení	168	368
7.4.3 Nezávislost Komise a ukončení jejího funkčního období ...	169	371
7.4.4 Předseda Evropské komise	170	374
7.4.5 Vysoký představitel Unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku	170	375
7.5 Evropské soudy	171	376
7.5.1 Evropský soudní systém	171	376
7.5.2 Pravomoci	173	380
7.5.3 Složení a organizace	175	382
7.6 Účetní dvůr	178	388
7.6.1 Základy	178	388

	str.	m. č.
7.6.2 Složení a fungování	178	390
7.6.3 Pravomoci	179	393
7.7 Evropská centrální banka	179	394
7.7.1 Základní charakteristika	179	394
7.7.2 Právní úprava	180	395
7.7.3 Vnitřní struktura, složení a fungování orgánů	181	396
7.7.4 Úkoly a pravomoci	183	397
7.7.5 Právní nástroje	184	399
7.7.6 Nezávislost	185	402
7.7.7 Vztah k národním centrálním bankám	186	403
Kapitola 8. Další unijní instituce	187	404
8.1. Základní charakteristika	187	404
8.2 Poradní instituce Unie	188	405
8.2.1 Hospodářský a sociální výbor	188	406
8.2.1.1 Základní charakteristika.....	188	406
8.2.1.2 Vnitřní organizace.....	189	407
8.2.1.3 Pravomoci	190	408
8.2.2 Výbor regionů	191	409
8.2.2.1 Základní charakteristika.....	191	409
8.2.2.2 Vnitřní organizace.....	191	410
8.2.2.3 Pravomoci	192	412
8.3 Ostatní instituce	193	413
8.3.1 Evropský veřejný ochránce práv	193	413
8.3.1.1 Základní charakteristika a pravomoci.....	193	413
8.3.1.2 Proces vyřizování stížností	194	416
8.3.2 Evropský inspektor ochrany údajů	195	417
8.2.3.1 Základní charakteristika.....	195	417
8.2.3.2 Pravomoci	195	418
8.2.3.3 Spolupráce s jinými orgány	196	419
8.3.3 Evropská investiční banka	196	420
8.3.3.1 Základní charakteristika.....	196	420
8.3.3.2 Vnitřní organizace.....	197	421
8.3.3.3 Žalobní oprávnění	197	423
8.3.4 Orgány společné institucím (interinstitucionální orgány) ...	198	424
8.3.4.1 Úřad pro publikace EU	198	424
8.3.4.2 Evropský úřad pro výběr personálu.....	198	425
8.3.4.3 Evropská správní škola	198	426
8.4 Agentury	199	427
8.4.1 Důvody vzniku agentur	199	427
8.4.2 Pravomoc Unie ke zřizování agentur	199	428
8.4.3 Specifické důvody vytváření agentur EU	200	429
8.4.4 Kategorizace agentur	201	431
8.4.5 Agentury vnitřního trhu a společných politik	201	432

	str.	m. č.
8.4.5.1 Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) (OHIM)	201	432
8.4.5.2 Agentury zemědělské politiky a politiky rybolovu.....	202	433
8.4.5.3 Agentury dopravní politiky.....	202	434
8.4.5.4 Agentury zdravotní politiky.....	203	436
8.4.5.5 Agentury životního prostředí	204	440
8.4.5.6 Agentury vzdělávací politiky a politiky výzkumu a vývoje technologií.....	204	441
8.4.5.7 Agentury ostatních politik.....	205	443
8.4.6 Agentury na ochranu lidských práv	207	446
8.4.7 Agentury společné zahraniční a bezpečnostní politiky	208	447
8.4.8 Agentury pro spolupráci policejních a soudních orgánů v trestních věcech (viz kap. 26)	208	448
8.4.9 Agentury EURATOM	209	451
Kapitola 9. Rozpočet Unie a společné otázky fungování unijních institucí	210	452
9.1 Rozpočet Unie	210	452
9.1.1 Vývoj	210	452
9.1.1.1 Cesta k vlastním zdrojům a zavedení refundací (1970–1986).....	211	453
9.1.1.2 Reforma struktury výdajů (1987–2004)	211	454
9.1.1.3 Plány reformy rozpočtu po roce 2004	212	455
9.1.1.4 Parlamentarizace rozpočtové procedury.....	213	456
9.1.2 Struktura rozpočtu	213	457
9.1.2.1 Příjmy	213	457
9.1.2.2 Výdaje.....	214	463
9.1.3 Přijímání a provádění rozpočtu a účetní závěrka	215	468
9.1.3.1 Zásady.....	215	468
9.1.3.2 Víceletý finanční rámec	217	469
9.1.3.3 Roční rozpočet.....	217	470
9.1.3.4 Plnění rozpočtu a absolutorium	218	471
9.1.4 Ochrana finančních zájmů Unie	218	472
9.2 Společné otázky fungování unijních institucí	219	473
9.2.1 Personál	219	473
9.2.2 Přístup k unijním orgánům: zásada dobré správy a transparentnosti	221	476
9.2.2.1 Zásada dobré správy	221	477
9.2.2.2 Zásada transparentnosti (právo na přístup k dokumentům).....	224	482
9.2.2.3 Regulace lobbingu	226	484
9.3 Výsady a imunity	226	485
9.3.1 V členských státech	226	485
9.3.2 V mezinárodním styku	228	486